

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union
FAVILLE: 2019-1-SK01-KA204-060711

faville
facilitators of virtual learning

Modul 3

Študijný text 1

Deliverable	IO1
Date	25.10.2021
Partner(s)	ASTRA, ENTRE
Version	1.0
Status	Final
Dissemination	
Comments	

ZDRUŽENIE
PRE INOVÁCIE
A ROZVOJ

German Institute for
Adult Education
Leibniz Centre for
Lifelong Learning

ENTRE

idec

AbERTA

UNIVERSIDADE
www.uab.pt

FAVILLE partneri

ASTRA - ZDRUŽENIE PRE INOVACIE A ROZVOJ
Slovensko

DIE - Deutsches Institut für Erwachsenenbildung
Leibniz - Zentrum für Lebenslanges Lernen
Nemecko

ENTRE, s.r.o.
Slovensko

HOU – Hellenic Open University
Grécko

HT srl
Taliansko

IDEC - AINTEK SYMVOULOI EPICHEIRISEON EFARMOGES
YPSILIS TECHNOLOGIAS EKPAIDFSI ANONYMI ETAIREIA
Grécko

UAb – Universidade Aberta
Portugalsko

Pod'akovanie: FAVILLE je spolufinancovaný programom Erasmus+ Európskej únie na základe dohody o grante č. 2019-1-SK01-KA204-060711.

Upozornenie: Za názory a stanoviská vyjadrené v tejto publikácii nesie výhradnú zodpovednosť autor (autori) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej komisie.

Obsah

1.	Úvod	3
2.	Čo je virtuálna facilitácia?	3
3.	Čo môžeme facilitovať virtuálne?	4
3.1.	<i>Výhody virtuálnych podujatí</i>	<i>5</i>
3.2.	<i>Výzvy spojené s organizáciou virtuálneho podujatia</i>	<i>6</i>
4.	Synchronná a asynchronná facilitácia vo VLE	9
4.1.	<i>Asynchronní facilitátori</i>	<i>10</i>
4.2.	<i>Synchronní facilitátori</i>	<i>10</i>
4.3.	<i>Synchronne a asynchronne facilitačné zručnosti: základný prehľad</i>	<i>11</i>
5.	Použité zdroje	12

1. Úvod

Ako tímy a organizácie začali prechádzať na prácu online, potreba dobre navrhnutých, používateľsky prívetivých a efektívne sprostredkovaných virtuálnych kurzov, online vzdelávania, stretnutí a seminárov rýchlo vzrástla. Neštruktúrované alebo zle vedené virtuálne stretnutia, nudné neatraktívne kurzy a nedostatočne facilitované workshopy alebo diskusie môžu viesť k strate času a frustrovaným tímom.

Online skupinové interakcie sa nie vždy "dejú" spontánne. Vyžadujú si starostlivosť a opateru: facilitáciu. Podstatou facilitácie je slúžiť skupine a pomáhať jej pri dosahovaní jej cieľov alebo účelu.

V tejto časti kurzu si vysvetlíme, čo je virtuálna facilitácia, a prečo je užitočná. Budeme tiež diskutovať o tom, aké druhy podujatí možno virtuálne facilitovať, a bližšie sa pozrieme na synchrónnu a asynchrónnu facilitáciu vo virtuálnom vzdelávacom prostredí.

2. Čo je virtuálna facilitácia?

Jednoducho povedané, facilitátor je osoba, ktorá uľahčuje proces alebo úlohu nejakej skupiny. Robí to tak, že sprevádza túto skupinu procesom, pomáha rozvíjať porozumenie a zlepšuje zapojenie a spoluprácu. Najlepší facilitátori pomocou facilitačných techník a metód pomáhajú tímom štruktúrovaným spôsobom smerovať k požadovaným výsledkom.

Ak sa pozrieme na úlohu facilitátora virtuálneho vzdelávania, môžeme použiť nasledujúci opis: je to každý, kto uľahčuje získavanie vedomostí a kompetencií vytvorením a správnym využívaním virtuálneho vzdelávacieho prostredia, vrátane tých, ktorí vykonávajú funkciu učiteľa, školiťela alebo poradcu. Facilitátor pomáha študentom tým, že im poskytuje usmernenie, spätnú väzbu a podporu počas celého procesu učenia sa, nad rámec toho, že im pomáha rozvíjať vedomosti a kompetencie.

Alebo kratší opis: facilitator virtuálneho vzdelávania je skúsená osoba, ktorá podporuje učiacich sa počas online kurzov. Facilitátor podporuje konverzáciu a zabezpečuje, aby všetci študenti mohli prispievať, spolupracovať a komunikovať pozitívnym spôsobom.

Facilitátori zvyčajne pracujú so skupinami prezenčne, facilitujú osobné semináre, teambuildingy alebo školenia a pod. Keďže čoraz viac organizácií a tímov je geograficky rozptýlených a ich zamestnanci, študenti, učitelia, kolegovia a školitelia spolupracujú vo virtuálnom prostredí, výrazne rastie potreba facilitátorov, ktorí pomáhajú uľahčovať workshopy, kurzy alebo stretnutia na diaľku.

Odborníci z rôznych odvetví sa domnievajú, že virtuálna facilitácia a vedenie online kurzov, seminárov a stretnutí bude v budúcnosti veľmi rozšírenou. Rozvíjanie zručností a nástrojov, ktoré vám umožnia byť efektívnym virtuálnym facilitátorom, zabezpečí vášmu tímu a podniku budúcnosť a umožní vám pracovať s virtuálnymi tímami a pracovníkmi na diaľku vo virtuálnom prostredí.

Či už ste skúsený facilitátor, ktorý chce prejsť na online facilitáciu, alebo menej skúsený školiteľ, nižšie uvedené kapitoly vám a vašim tímom pomôžu čo najlepšie využiť čas, ktorý spolu strávite online.

3. Čo môžem facilitovať virtuálne?

V podstate celý svet, spoločnosti, univerzity, orgány verejnej správy a jednotlivci sú online: pracujú, zdieľajú, nakupujú, zhromažďujú informácie a učia sa vo virtuálnom prostredí. Nižšie sa bližšie pozrieme len na niekoľko typov stretnutí, ktoré možno budete musieť facilitovať online, virtuálne pre svoje tímy alebo štážistov, keď pracujú a študujú z domu, z co-workingových priestorov alebo inde.

► Virtuálne stretnutia

Virtuálne stretnutia pre vzdialené tímy sú veľmi bežné a vzdialení pracovníci sa pravdepodobne zúčastňujú mnohých virtuálnych stretnutí každý týždeň. Môžu zahŕňať denné porady, pracovné stretnutia, diskusie, a iné. Tak ako všetky stretnutia, aj virtuálne stretnutia by mali mať jasný dôvod konania a konkrétny cieľ, ktorý sa má dosiahnuť. Majte na pamäti, že všetky výzvy virtuálneho prostredia možno prekonať premyslenou facilitáciou, použitím vhodného virtuálneho prostredia, facilitáčnych nástrojov a dobre navrhnutých osnôv.

► Online semináre

Hoci sa na online seminároch používajú mnohé z tých istých techník a metód ako na prezenčných seminároch, online semináre majú osobitné aspekty, výzvy a potenciálne výhody. Dobre navrhnutý online seminár môže pomôcť virtuálnym tímom zladiť sa, generovať nápady a riešenia, budovať dôveru a vzťahy a posilniť kultúru virtuálneho tímu. V týchto scenároch nie sú online zasadnutia len bonusom, ale sú nevyhnutnosťou pre tímy a skupiny, ktoré chcú byť produktívne a zároveň aj distribuované.

Nezabudnite na to, že výber správnej metodiky, nástrojov, techník a postupov seminára je rovnako dôležitý vo virtuálnom online priestore, ako aj v prezenčnom prostredí. Môžete zvážiť použitie šprintu alebo formátu open space. Pre dosiahnutie najlepších výsledkov navrhňte svoj workshop s ohľadom na jeho účel, váš tím, ale aj vzhľadom na obmedzenia a výhody virtuálnej práce. Asynchrónna komunikácia a nástroje na spoluprácu sú kľúčovými faktormi každého virtuálneho tímu.

► Webináre

Webinár je jednoducho povedané podujatie, ktoré sa uskutočňuje online. Na webinári jeden alebo viac rečníkov často poskytuje účastníkom inštruktážny materiál a vedie diskusie, ankety a účasť pomocou online softvéru. Webináre sa často líšia v prístupe k interaktivite - niektoré môžu byť prevažne prezentačné, zatiaľ čo iné obsahujú interaktívne prvky, pri ktorých môžu účastníci klásť otázky, odpovedať na ankety, alebo sa zapájať do diskusie s rečníkom. Výber správneho softvéru na webináre pre vaše potreby sa začína návrhom. Neštrukturovaný webinár bude pravdepodobne

neproduktívny a bude plytvať časom. Starostlivo navrhnete webinár v súlade so svojím publikom a účelom, vyberte si softvér, ktorý vám umožní zapojiť ich správnym spôsobom, a potom využite svoje facilitačné schopnosti, aby ste im zabezpečili čo najlepší zážitok.

► Online kurzy a tréningy

Online kurzy alebo virtuálne školenia využívajú techniky facilitácie a môžu vám pomôcť zvýšiť úroveň podujatia. Vedenie kurzov alebo školení pre vaše virtuálne tímy pravdepodobne zahŕňa veľa asynchrónneho učenia a používanie nástrojov pre spoluprácu. Niektoré online kurzy sa môžu poskytovať úplne na požiadanie, s vopred nahratými materiálmi a školiacim softvérom, ako je väčšina MOOC (masívne otvorené online kurzy). Vy viete, čo je vhodné pre vaše publikum a typ poskytovaného školenia, ale vždy má význam rozoberať tieto koncepty s tímom v reálnom čase alebo v následnom prezenčnom stretnutí.

3.1. Výhody virtuálnych podujatí

V poslednom čase si mnohé organizácie rôzneho typu uvedomujú výhody online seminárov a virtuálnych stretnutí alebo školení. Dobre navrhnuté a správne facilitované workshopy a kurzy môžu byť jedným z najlepších organizačných nástrojov na riešenie zložitých problémov, vytváranie inovácií alebo podporu rastu ľudí. Jednoducho povedané: naozaj si môžete dovoliť nevyužiť výhody workshopov alebo online kurzov len preto, že váš tím alebo organizácia sú geograficky rozmiestnené? Tu sú niektoré z hlavných výhod vedenia workshopov, stretnutí alebo kurzov vo virtuálnom prostredí.

► Jednoduchý prístup a inkluzívnosť

Práca na diaľku priniesla revolúciu v práci a vzdelávaní ľudí na mnohých pozíciách a v mnohých odvetviach. Bez ohľadu na fyzickú polohu môžu ľudia prispievať svojmu tímu alebo organizácii a vyjadriť svoj názor, alebo sa vzdelávať. Ľuďom s mladými rodinami, so zdravotným postihnutím, alebo žijúcim v odľahlých častiach sveta umožňujú vzdialené semináre alebo online kurzy prístup k veciam, z ktorých by inak boli vylúčení. Je to skvelé aj z hľadiska rozmanitosti a inkluzívnosti: osobné stretnutie v nejakom malom regióne určite nebude také rozmanité ako online podujatie, ktoré privíta účastníkov z celého sveta.

► Efektívne z hľadiska nákladov

Virtuálne stretnutie alebo workshop na diaľku sú nielen dostupnejšie ako osobné stretnutia, ale často sú aj lacnejšie pre všetkých zúčastnených. Zrealizovaním podujatia online môžete výrazne znížiť režijné náklady a eliminovať mnohé náklady pre účastníkov (cestovné, ubytovanie, priestor na workshop, materiály atď.). Spájanie virtuálnych tímov prezenčne má však svoju hodnotu, pretože osobné stretnutia môžu byť skvelé na budovanie firemnej kultúry, ale keď ide o sériu workshopov alebo realizáciu školení, správnu voľbou môže byť uskutočniť ich online.

► Zníženie logistických nárokov

Vytvorenie a vedenie rozsiahleho osobného seminára môže byť náročné, najmä pokiaľ ide o logistiku pre distribuované tímy alebo veľké organizácie. Aj keď existuje mnoho problémov pri vedení online workshopu a jedinečných výziev týkajúcich sa tohto formátu, vzdialený workshop alebo virtuálne stretnutie možno vo všeobecnosti chápať ako jednoduchšie na organizáciu z hľadiska logistiky. Príprava môže jednoducho zahŕňať zdieľanie obrazovky a požiadanie účastníkov, aby plnili úlohy s použitím vlastných materiálov z domu, a s najväčšou pravdepodobnosťou ani nemusíte zariaďovať miestnosť alebo prenajímať priestor. Dostať ľudí na virtuálne stretnutie zvyčajne zahŕňa jednoduchú e-mailovú pozvánku. Majte na pamäti, že online workshop si vyžaduje premyslené plánovanie, aby bol efektívny, a hoci niektoré prekážky sú pri príprave odstránené, môžu sa objaviť iné, o ktorých budeme hovoriť v nasledujúcej kapitole.

► Budovanie kultúry vo výhradne vzdialených tímoch

V úplne vzdialených, virtuálnych tímoch alebo v organizáciách s mnohými geograficky rozptýlenými tímami a zamestnancami môžu byť stretnutia a workshopy v reálnom čase jedinou možnosťou priamej spolupráce tímov. Pre úspech virtuálnych tímov je nevyhnutné hovoriť s kolegami prostredníctvom videokonferenčného softvéru a mať možnosť vidieť sa navzájom v reálnom čase. Workshopy organizované virtuálne, na ktorých môžu zamestnanci spolupracovať a spájať sa bez ohľadu na fyzickú polohu, pomáhajú budovať väzby a firemnú kultúru, ktorá potom pretrváva aj mimo workshopu alebo stretnutia.

3.2. Výzvy spojené s organizáciou virtuálneho podujatia

Práca vo virtuálnom prostredí je prirodzene spojená s jej vlastnými výzvami. Všetky virtuálne tímy využívajú súbor osvedčených postupov, ktoré slúžia na zefektívnenie pracovných dní, či už ide o používanie nástrojov na spoluprácu alebo dobre vypracované pracovné postupy.

Workshopy sú vo svojej podstate vysoko kolaboratívne a vyžadujú si nasadenie rôznych techník a procesov, aby boli efektívne. Ako však fungujú v online alebo vzdialenom priestore? V nasledujúcich častiach sa budeme venovať výzvam pri vedení virtuálnych stretnutí alebo workshopov, ktoré by ste mali zvážiť pri ich plánovaní a realizácii.

► Technické problémy

Realita práce na diaľku a vedenia online seminára alebo virtuálneho stretnutia je taká, že ľudia majú niekedy problémy s pripojením sa alebo zažívajú iné technické problémy. Zlé zvukové alebo obrazové vybavenie, kvalita internetu alebo hlasné reproduktory môžu znížiť kvalitu vášho virtuálneho seminára. Ide o problém, ktorý nedá stopercentne eliminovať, ale určite môžete podniknúť kroky na predchádzanie alebo obmedzenie vplyvu technických problémov. Poskytnite ľuďom jasné rady, čo na stretnutie potrebujú. Oplatí sa tiež jasne a v dostatočnom predstihu pred podujatím oznámiť ďalšie potreby - softvér, odkazy na stretnutie alebo požiadavky. Ak sa ľudia potrebujú naučiť nejaký nástroj, aby mohli prispievať počas stretnutia, alebo si vytvoriť prihlásenie do novej aplikácie, uistite sa, že to

urobia ešte pred seminárom. Každá minúta strávená na začiatku workshopu tým, že riešite pripojenie, vám môže nabúrať plán alebo poškodiť dynamiku workshopu.

► Alignment

Jedným z hlavných cieľov každého workshopu je zjednotiť účastníkov okolo spoločného cieľa alebo zámeru. Úspešné workshopy pomáhajú tímu zhromaždiť svoje myšlienky a dospieť ku konsenzu ako postupovať ďalej. Facilitátor je tá osoba v miestnosti, ktorá zabezpečuje súlad a v závislosti od účelu workshopu môže byť samotné zladenie sa tímu jeho hlavným výstupom. Proces zosúladenia je ťažší v prostredí na diaľku alebo vo virtuálnom prostredí. Otvorenú komunikáciu je ťažšie uľahčiť, pričom na stretnutí na diaľku sa často objavujú súčasné rozhovory alebo neochota vyjadriť sa. Tieto obmedzenia môžu niekedy znamenať, že jednotlivci alebo tímy majú menej času na predloženie svojich argumentov alebo prediskutovanie obáv. Účinné prekonanie tejto výzvy si vyžaduje správny návrh osnovy workshopu - zabezpečenie aktivít alebo cvičení, ktoré uľahčia zosúladenie - a premyslené vedenie skupiny. Ak vediete workshop na riešenie problémov v online prostredí, zosúladenie sa je mimoriadne dôležité, a ako virtuálny facilitátor by ste mali byť pripravení na to, aby ste skupine pomohli dosiahnuť tento cieľ.

► Nedostatok spoločného vizuálneho priestoru

Zatiaľ čo používanie tabúl a flipchartov na ilustráciu kľúčových konceptov a záverov, používanie poznámok a pomoc skupine pri vytváraní vlastných zdrojov alebo prototypov na papieri sú základné nástroje v živých workshopoch, vo virtuálnom prostredí je to iné a na prvý pohľad dosť komplikované. Požiadajte účastníkov virtuálneho podujatia, aby sledovali spoločnú obrazovku, konzultovali dokument a prispievali na spoločnú tabuľu, pravdepodobne nebude produktívne a môže to byť nudné. Existuje mnoho online nástrojov, ktoré môžete použiť na vytvorenie zdieľaného vizuálneho priestoru pre váš virtuálny workshop alebo stretnutie na diaľku, ale majte na pamäti vplyvy vizuálneho preťaženia alebo rozptýlenia, ktoré môže používanie všetkých týchto nástrojov priniesť. Rôzne nástroje nájdete v module 2 tohto MOOC.

► Tok konverzácie je pomalší

Aj pri dobre zostavenom online stretnutí alebo virtuálnom seminári môže byť rozprávanie naraz alebo celkový priebeh konverzácie veľkou výzvou. V online rozhovoroch chýbajú neverbálne signály, ktoré všetci vydávame a prijímame v reálnom živote, a ktoré nám umožňujú presnejšie zistiť, kedy/ako reagovať. Okrem toho môžu proces komunikácie počas seminára narušiť aj technické problémy, veľké skupiny alebo nedostatočná kvalita zvuku. Táto výzva nás sprevádza pri virtuálnych workshopoch a online stretnutiach takmer vždy. Účinné môže byť obmedzenie konverzácie počas niektorých segmentov, umožnenie každému hovoriť po obmedzenú dobu alebo to, že ľudia kladú otázky v textovom chate predtým, ako facilitátor následne vyberie, ktorým sa bude venovať. Veľkosť skupiny, formát workshopu a technická stabilita všetkých zúčastnených môžu skutočne diktovať, ktorý prístup je pri riešení tohto problému najlepší. Vo fáze návrhu skúste zahrnúť metódy, ktoré si vyžadujú menej živého chatu a viac individuálneho brainstormingu a práce v malých skupinách, alebo

použite praktické činnosti, ako je bodové hlasovanie, aby ste účinne obmedzovali a minimalizovali nesúvisiace diskusie. Ak chcete vybrať správny nástroj, prejdite na digitálnu aplikáciu projektu FAVILLE, ktorá je k dispozícii na adrese <https://favilleapp.ht-apps.eu>, v ktorej nájdete súbor nástrojov a techník, ktoré sa majú použiť v konkrétnych situáciách a špecifických situáciách.

► Angažovanosť

Úspešné workshopy závisia na úrovni zapojenia účastníkov. Práve v tejto oblasti zažiarí facilitátor - navrhne pútavé procesy a vedie workshopy pomocou nástrojov a techník, ktoré pomáhajú zapojiť všetkých vo virtuálnej miestnosti. Pri virtuálnych podujatiach môže byť zapojenie sa účastníkov náročné. Ak je váš workshop zostavený náhodne a obsahuje niekoľko hodín prezentácií bez akýchkoľvek aktivít alebo dobre navrhnutého procesu, ľudia sa rýchlo začnú nudiť alebo rozptyľovať. Vzdialených účastníkov by mohlo rozptyľovať to, čo sa deje na ich druhej obrazovke, alebo ich fyzické prostredie, preto je dôležité dohodnúť sa na základných pravidlách, aby sa účastníci sústredili, rovnako ako pri scenári prezenčného stretnutia. Kľúčom k dosiahnutiu angažovanosti vo virtuálnom seminári je navrhnuť proces, ktorý je interaktívny, rozmanitý a šitý na mieru vašim tímom. Používajte úlohy a techniky, ktoré precvičujú tvorivé aj kritické prístupy, rovnako ako v prostredí živého workshopu.

► Etiketa

Etiketa seminára alebo stretnutia môže mať zásadný význam pre jeho úspech a facilitátori by mali zabezpečiť, aby boli očakávania týkajúce sa správania a etikety načrtnuté ešte pred začiatkom alebo na začiatku stretnutia. Medzi základné typy týkajúce sa online etikety patrí: naučiť sa používať tlačidlo stlmenia zvuku, keď nehovoríte; umiestniť sa do tichého prostredia; zabezpečiť dobré osvetlenie, aby vám ostatní účastníci videli do tváre, a aby ste neboli osvetlení zozadu; venovať pozornosť tomu, čo sa deje v miestnosti, a nepokračovať v inej práci alebo odpovedaní na e-maily. Všetky komunikačné zručnosti je potrebné rozvíjať a zdokonaľovať, a to isté platí aj pre online alebo virtuálnu komunikáciu.

► Ko-facilitácia

Ko-facilitovanie je skvelý spôsob, ako si rozdeliť pracovnú záťaž a vniesť do živého alebo virtuálneho workshopu viacero aspektov. Samozrejme, ko-facilitácia v online prostredí je komplikovanejšia bez neverbálnych podnetov, ktoré môžete mať v prezenčnom prostredí. Odovzdávanie pochodne alebo prepájanie sekcií medzi facilitátormi môže byť neohrabané a naráža na technologické komplikácie, ktoré vyplývajú z toho, že viacero ľudí zdieľa obrazovky, zdroje alebo spolupracuje v reálnom čase. Ak koordinujete spolu s iným facilitátorom alebo s klientom či manažérom, môže byť tiež ťažké viesť vedľajší rozhovor v polovici workshopu. Možnosť rýchlo sa porozprávať a upraviť reláciu v živom prostredí tým, že ustúpíte na jednu stranu, sa stáva ťažšou a pravdepodobne ju bude potrebné uskutočniť počas prestávok alebo v inej chatovacej miestnosti. Odstráňte čo najviac stresu starostlivým a premysleným plánovaním workshopu a komunikáciou so spolukoordinátorom alebo klientom vopred spolu s tým, že budete mať systém pre bočnú diskusiu, ktorý vám bude vyhovovať. Niektoré nástroje, ako napríklad Zoom, majú možnosť súkromných chatov súbežne s tým hlavným.

Využitie kanála Slack pre facilitátorov na komunikáciu, zatiaľ čo stretnutie alebo workshop prebieha v softvéri videokonferencie, je tiež praktickým riešením.

► Rozdelenie do skupín alebo diskusie v malých skupinách

Vhodným prístupom k navrhovaniu a vedeniu virtuálneho workshopu je čo najviac simulovať zážitok z prezenčného workshopu. Spomeňte si na posledný celodenný workshop alebo konferenciu, ktorej ste sa zúčastnili. Koľko produktívnej konverzácie sa odohralo počas prestávok, medzi jednotlivými aktivitami alebo len pri kávičke? Boli diskusie v celej skupine rovnako efektívne ako sústredenejšie diskusie v skupinách s prestávkami? Všetky tieto príležitosti na komunikáciu v skupinách rôznej veľkosti prispievajú k úspešnému workshopu, najmä ak je dlhý a skupina bude mať prospech z variácií. To je náročné dosiahnuť vo virtuálnom prostredí workshopu a malo by sa to zväžiť už na začiatku procesu navrhovania workshopu. Nezabudnite, že virtuálne workshopy neumožňujú rovnakú úroveň neverbálnej komunikácie ako živé stretnutia: napríklad čítanie reči tela je online ťažké až nemožné. Neformálne rozhovory počas prestávok alebo možnosť rozdeliť sa na menšie skupiny je tiež ťažké dobre realizovať.

Výzvou je, ako vytvoriť v programe priestor pre takéto diskusie v malých skupinách, a ako ich zrealizovať v praxi. Napríklad Zoom podporuje stretnutia s prestávkami, alebo alternatívou by bolo viacero malých online miestností vrámci videokonferencie. Nezabudnite, že dobrá facilitácia sa vždy vykonáva v prospech skupiny a cieľa stretnutia. Samostatné online miestnosti (breakout sessions) používajte len vtedy, ak ste si absolútne istí, že sú vhodné pre konkrétne podujatie.

4. Synchronná a asynchronná facilitácia vo VLE

V závislosti od cieľa vzdelávacej aktivity študenti môžu využívať výhody synchronného aj asynchronného vzdelávania. Každé z nich má svoje pozitívne stránky a, samozrejme, aj nevýhody. Aké sú teda ich definície a rozdiely?

Synchronne virtuálne vzdelávanie zahŕňa geograficky rozptýlených študentov, ktorí majú prístup k rovnakej webovej stránke v rovnakom čase ako inštruktor. Tento typ vzdelávania sa bežne podporuje internetovými komunikačnými prostriedkami, ako sú videokonferencie a chat. Inštruktor zvyčajne "riadi" prezentáciu slideshow, ktorú študenti sledujú, zatiaľ čo sú pripojení na konferenčnú webovú stránku. Študenti môžu klásť otázky alebo poskytovať pripomienky prostredníctvom telefónnej linky alebo cez chatové okno.

Ak to zhrnieme, účastníci komunikujú v rovnakom čase z rôznych miest pomocou rovnakého komunikačného nástroja. Spolupráca s účastníkmi a riešenie ich otázok, pripomienok a spätnej väzby je nikdy nekončiacim, ale rozhodujúcim úsilím pre efektívne vzdelávanie. Práve s tým vám pomôže vysporiadať sa synchronne učenie. Kto však povedal, že musíte zostať výlučne pri synchronnom učení?

Asynchrónne virtuálne učenie je učenie sa študentov na požiadanie. Bežne ho umožňujú internetové komunikačné prostriedky, ako sú e-mail a diskusné fóra. Študenti si nemusia plánovať svoj čas podľa vopred stanoveného plánu vyučujúceho. Pri asynchrónnej výučbe, ktorá má dve formy, facilitovanú a samoštúdium, existuje úplná flexibilita. Asynchrónne elektronické vzdelávanie umožňuje študentom kedykoľvek sa prihlásiť do prostredia elektronického vzdelávania a stiahnuť si dokumenty alebo poslať správy školiteľom, facilitátorom alebo kolegom. Inými slovami, účastníci komunikujú v rôznom čase z rôznych miest pomocou toho istého komunikačného nástroja.

Asynchrónne učenie zahŕňa školiace aktivity, ktoré sa uskutočňujú v čase, keď to študentom vyhovuje, odkiaľkoľvek na svete. Nezahŕňa získavanie okamžitej spätnej väzby, ani nevyžaduje účasť v plánovanom čase.

Asynchrónne učenie je prínosom pre učiacich sa aj učiteľov, pretože odstraňuje obmedzenia spôsobené rozvrhmi a ľudským faktorom. Často je cenovo dostupnejšie, najmä ak je váš tím veľký. Je to tiež skvelá príležitosť, ako urobiť učenie inkluzívnym. To sú argumenty, prečo sa takýto spôsob poskytovania školení oplatí vyskúšať.

4.1. Asynchrónni facilitátori

Asynchrónne vzdelávanie znamená online alebo dištančné kurzy, ktoré môžu študenti absolvovať podľa vlastného harmonogramu. Asynchrónni facilitátori musia mať zručnosti, ako je organizovanosť, pozornosť voči detailom, rýchla reakcia a schopnosť čítať medzi riadkami v komentároch, príspevkoch a v úlohách študentov.

Asynchrónne vzdelávanie má pre študentov mnoho výhod, ako napr:

- materiály, prednášky, testy atď. sú k dispozícii a prístupné 24 hodín denne, 7 dní v týždni, takže sa k nim môžu dostať kedykoľvek a odkiaľkoľvek
- študenti môžu slobodne prispievať a komunikovať vtedy, keď si to sami zvolia.

4.2. Synchronni facilitátori

Synchronne online triedy sú tie, ktoré vyžadujú, aby študenti a inštruktori boli online v rovnakom čase. Synchronni vyučujúci ponúkajú prednášky, diskusie a prezentácie v konkrétnom zvolenom alebo dohodnutom čase. Všetci študenti musia byť v danú hodinu online, aby sa mohli zúčastniť.

Synchronni facilitátori musia byť technologicky zdatní, pretože ich spojenie so študentmi bude prebiehať najmä prostredníctvom technológií. Okrem toho musia byť schopní rýchlo reagovať na otázky učiacich sa a vedieť si poradiť s obmedzeniami v oblasti technológií.

4.3. Synchronne a asynchronne facilitačné zručnosti: základný prehľad

Nasledujúca tabuľka poskytuje základný prehľad a porovnanie zručností, ktorými by mali disponovať facilitátori virtuálneho vzdelávania, aby boli schopní poskytnúť skutočnú podporu skupinám svojich žiakov. Ako môžete vidieť, existujú určité rozdiely, keďže oba spôsoby poskytovania virtuálneho vzdelávania prinášajú na scénu niektoré odlišné vlastnosti. Napriek tomu majú obe možnosti niekoľko spoločných znakov.

SYNCHRÓNNE	ASYNCHRÓNNE
▶ Riadenie času ▶ Student Engagement ▶ Správa prostredia v reálnom čase ▶ Poskytovanie spätnej väzby ▶ Vedomosti o kurze ▶ Efektívne komunikačné zručnosti ▶ Flexibilita/prítomnosť ▶ Znalosť technologickej mechaniky	▶ Riadenie času ▶ Zapojenie študentov ▶ Podporovať sebvzdelávanie ▶ Poskytovanie spätnej väzby ▶ Podporovať sebamotiváciu ▶ Efektívne komunikačné zručnosti ▶ Byť k dispozícii ▶ Znalosť technologickej mechaniky

5. Použité zdroje

- [1] What's the Difference Between Blended Learning, E-Learning and Online Learning? Available at <https://www.distancelearningportal.com/articles/269/whats-the-difference-between-blended-learning-e-learning-and-online-learning.html>
- [2] <https://www.ispringsolutions.com/blog/asynchronous-learning>
- [3] Effective Online Facilitation, available at <http://docplayer.net/8089788-Effective-online-facilitation.html>
- [4] <https://ethinkeducation.com/blog/best-practices-for-asynchronous-learning/>
- [5] <https://www.elearninglearning.com/asynchronous/tools/?open-article-id=9924090&article-title=asynchronous-learning&blog-domain=gnowbe.com&blog-title=gnowbe>
- [6] <https://www.schoology.com/blog/asynchronous-learning-definition-benefits-and-example-activities>
- [7] https://oer.royalroads.ca/moodle/pluginfile.php/2550/mod_book/chapter/554/Online%20Facilitation%20Skills%20%20Strategies.pdf Online Facilitation – Skills & Strategies
- [8] <https://www.howspace.com/digital-facilitation>
- [9] <https://www.howspace.com/resources/difference-between-digital-virtual-and-face-to-face-facilitation>
- [10] <https://www.howspace.com/resources/5-facilitator-skills-to-re-think-in-the-digital-era>
- [11] <https://dynamind-elearning.com/how-to-become-a-better-asynchronous-e-facilitator/>
- [12] <http://eft.educom.pt/index.php/eft/article/viewFile/141/98>
- [13] <https://fullcirc.com/resources/facilitation-resources/designing-and-facilitating-online-events/>
- [14] 8 Key differences between online and face-2-face facilitation available at <http://collaborativejourneys.com/8-key-differences-between-virtual-and-face-2-face-facilitation/>
- [15] <https://www.elearners.com/education-resources/degrees-and-programs/synchronous-vs-asynchronous-classes/>
- available at <http://collaborativejourneys.com/8-key-differences-between-virtual-and-face-2-face-facilitation/#:~:text=In%20a%20face%2D2%2Dface%20session%2C%20we%20are%20all,from%20at%20a%20different%20agenda!>
- [16] <https://scope.bccampus.ca/mod/book/view.php?id=9749&chapterid=243>
- [17] Synchronous vs Asynchronous Learning: Which is Right for Your Learners? Available at <https://www.learnupon.com/blog/synchronous-learning-asynchronous-learning/>
- [18] <https://canvas.vt.edu/courses/12378/pages/synchronous-and-asynchronous-tools>

[19] <https://dynamind-elearning.com/how-to-become-a-better-asynchronous-e-facilitator/>

[20] <https://dynamind-elearning.com/step-step-guide-weaving-online-feedback/>